

Arbeidsnotater

T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

IB 67/1

Oslo, 11. januar 1967

FØDSELSHYPPIGHETER

En undersøkelse av regionale variasjoner og endringer over tiden

Av

Knut Bratland

I n n h o l d

	Side
1. Innledning	1
2. Regionale variasjoner i fødselshyppighetene	1
3. Variasjoner i fødselshyppighetene over tiden	5
a. Perioden 1950-1960	5
b. Etter 1960	9
4. Fødselshyppighetenes variasjoner med morens alder	14
5. Beregning av framtidig fødselstall	14
Vedlegg:	
A. Kvinner pr. 1/11 1960 og beregnet antall kvinner pr. 1/11 1961-1970. Riket	16
B. Levendefødte etter morens alder 1962-1964. Riket	18
C. Levendefødte etter morens alder 1960. Riket og kommunetyper	19
D. Kvinner pr. 1/11 1960 etter alder. Kommunetyper	20

1. Innledning

Denne undersøkelsen er foretatt i forbindelse med Byråets arbeid med nye befolkningsprognoser, og det er her særlig lagt vekt på å vise de regionale variasjoner i fødselshyppighetene, likeledes som det er undersøkt variasjoner i fødselshyppighetene over tiden. De undersøkelser som er foretatt, er spesielt for de regionale variasjoner over tiden - blitt mindre utførlige enn ønskelig på grunn av mangelfulle opplysninger om antall kvinner i de forskjellige aldrer. Et annet forhold som forstyrrer sammenlikningen av fødselshyppighetene over tiden, er at Byrådet i 1961 forandret beregningsmåten for morens alder ved fødselen. Før 1961 ble alderen regnet ut som differansen mellom barnets og morens fødselsår, mens en fra 1961 gikk over til en nøyaktig utregning av morens alder i fylte år.

Det kan ellers nevnes at i dette notatet svarer antall kvinner i 1960 til kvinner ved folketellingen 1/11-60. For senere år har en beregnet antall kvinner pr. 1/11 angjeldende år ut fra dødeligheten 1956 - 1960. For 1950 gjelder antall kvinner folketellingen 1/12-50.

Jeg har i denne undersøkelsen holdt meg til totalt antall levende fødte barn og totalt antall kvinner. En kunne eventuelt i stedet ha konsentrert seg om antall levende fødte i ekteskap i forhold til antall gifte kvinner, og senere gjort et tillegg for antall fødte utenfor ekteskap. En måtte i så fall også ha foretatt en undersøkelse av ekteskapshyppighetene. Med de forenklete forutsetninger denne undersøkelsen bygger på, vil en måtte regne med større varianser på de estimatene som er regnet ut.

2. Regionale variasjoner i fødselshyppighetene

Vi begynner med å innføre følgende betegnelser:

$K_i(y,t)$ = Kvinner i alder y i år t og kommunetype nr. i .

$K(y,t)$ = $\sum_{i=1}^6 K_i(y,t)$ = Kvinner i alt i alder y i år t .

$F_i(y,t)$ = Levendefødte av kvinner i alder y i år t og kommunetype nr. i .

$F(y,t)$ = $\sum_{i=1}^6 F_i(y,t)$ = Levendefødte av kvinner i alder y i år t .

$f_i(y,t)$ = Levendefødte pr. 1 000 kvinner i alder y i år t og kommunetype nr. i .

$f(y,t)$ = Levendefødte pr. 1 000 kvinner i alder y i år t .

Vi har da:

$$f_i(y,t) = 1\,000 \frac{F_i(y,t)}{K_i(y,t)} \quad ; i = 1,2,\dots,6 \quad (2,1)$$

og tilsvarende:

$$f(y,t) = 1\,000 \frac{F(y,t)}{K(y,t)} = \sum_{i=1}^6 f_i(y,t) \cdot \frac{K_i(y,t)}{K(y,t)} \quad (2,2)$$

For å vise de regionale forskjeller i fødselshyppighetene, har jeg så regnet ut antall levendefødte pr. 1 000 kvinner i 5-årige aldersgrupper for hver kommunetype og for riket. Vi har da:

$$f_i([z,z+4],t) = 1\,000 \frac{\sum_{y=z}^{z+4} F_i(y,t)}{\sum_{y=z}^{z+4} K_i(y,t)} \quad ; i = 1,2,\dots,6 \quad (2,3)$$

og:

$$f([z,z+4],t) = 1\,000 \frac{\sum_{y=z}^{z+4} F(y,t)}{\sum_{y=z}^{z+4} K(y,t)} \quad (2,4)$$

Tabell 1. Levendefødte pr. 1 000 kvinner etter alder og kommunetype i 1960

Alder	Riket	Kommunetype					
		1	2	3	4	5	6
15 - 19	25,8	22,3	26,9	30,0	29,0	26,7	27,3
20 - 24	162,7	119,4	169,2	187,0	193,8	200,5	195,2
25 - 29	176,7	153,0	181,2	180,8	187,0	200,6	190,6
30 - 34	119,5	105,5	118,3	109,0	130,5	138,9	129,4
35 - 39	64,9	50,4	62,9	57,3	77,7	84,6	74,9
40 - 44	23,6	14,5	21,4	20,9	25,3	38,9	30,0
45 - 49	2,2	1,1	2,4	2,5	2,1	3,9	2,8

1 = Byer. 2 = Forstadskommuner. 3 = Tett bebygde industrikommuner.
4 = Andre tett bebygde kommuner. 5 = Jordbruks-, skogbruks- og fiskeri-kommuner. 6 = Andre spredt bebygde kommuner.

1) Symbolet $[z,z+4]$ inni parenteser står for det 5-årige aldersintervallet z til z + 4 år.

Vi ser av tabell 1 at det er tildels store variasjoner i fødselshyppighetene mellom de forskjellige kommunetyper. Kommunitype 1-byer, har overalt den laveste fødselshyppigheten, og f.eks. for aldersintervallet 20 - 24 år er fødselshyppigheten i byene 27 prosent lavere enn for riket i alt. Vi legger også merke til at for aldrene 15 - 29 år er fødselshyppighetene for alle kommunetyper, unntatt byene, større enn fødselshyppighetene for riket.

For å undersøke om forskjellene mellom kommunetypene, slik det framgår av tabell 1, er signifikante, har jeg brukt en testmetode basert på en modell med flere par Bernoulli forsøksrekker.

La oss da anta at vi skal teste to kommunetyper mot hverandre og undersøke om det er noen reell forskjell i fødselshyppighetene. Vi antar at det bare er kvinner i alderen 15 - 49 som kan føde og deler kvinnene inn i 7 aldersintervaller 15 - 19,, 45 - 49 år. Hver kvinne under observasjon i 1960 benevnes nå som en observasjon. Observasjonsverdien settes lik 1 dersom kvinnen føder i observasjonsperioden, ellers 0. Med "fødsel" mener jeg i denne forbindelse et levendefødt barn, og jeg gjør den tilnærmelse å anta at flerfødsler ikke har forekommet. Jeg vil også gå ut fra at observasjonene er stokastisk uavhengige, dvs. at om en bestemt kvinne føder et levende barn i 1960, så har ikke dette noe å bety for andre kvinners mulighet for å få barn samme året. Den mest grove tilnærmelse i denne modell er at alle kvinner i samme aldersintervall og kommunetype skal ha samme fødselshyppighet. Sannsynligheten for at en kvinne skal få barn er jo blant annet avhengig av ekteskapsstatus og varigheten av ekteskapet.

Vi får nå at i aldersintervall nr. j blir det født X_j barn i den ene kommunetype og Y_j barn i den andre. I den første kommunetype var det m_j kvinner i aldersintervallet, og i den andre n_j . Vi innfører videre at $m_j + n_j = N_j$ og har at $\sum_{j=1}^7 N_j = N$. Etter forutsetningene er da $X_1, X_2, \dots, X_7, Y_1, \dots, Y_7$ uavhengige stokastiske variable, og $m_1, \dots, m_7, n_1, \dots, n_7$ er å oppfatte som gitte konstanter. Vi får da

$$\Pr [X_j = x] = \binom{m_j}{x} p_j^x (1 - p_j)^{m_j - x} \quad ; j = 1, 2, \dots, 7 \quad (2,5)$$

$$x = 0, 1, \dots, m_j$$

$$\Pr [Y_j = y] = \binom{n_j}{y} q_j^y (1 - q_j)^{n_j - y} \quad ; j = 1, 2, \dots, 7$$

$$y = 0, 1, \dots, n_j$$

der p_j og q_j er sannsynlighetene for at kvinne i aldersintervall j skal føde i henholdsvis deneene og den andre kommunetype.

Nå er $E \frac{X_j}{m_j} = p_j$ og $E \frac{Y_j}{n_j} = q_j$. I tabell 1 er oppgitt $f_i(\underline{z}, z+4], 1960)$, og skal vi f.eks. teste kommunetype 1 mot kommunetype 2, vil $f_1(\underline{z}, z+4], 1960)$ være et estimat for p_j og $f_2(\underline{z}, z+4], 1960)$ likeledes et estimat for q_j . A priori er alle p_j og q_j ukjente, og vi skal på grunnlag av observasjonsmaterialet teste hypotesen

$$\underline{H_0: P_1 = q_1, P_2 = q_2, \dots, P_7 = q_7} \quad (2,6)$$

mot alternativet $p_j \neq q_j$ for minst én verdi av j . Hvis og bare hvis vi får forkastet H_0 er det grunn til å påstå at fødselshyppigheten er forskjellig i de to kommunetypene. Vår testmetode bygger nå på at

$$W = \sum_{j=1}^7 \frac{\left(\frac{X_j}{m_j} - \frac{Y_j}{n_j}\right)^2}{\left(\frac{1}{m_j} + \frac{1}{n_j}\right) \frac{X_j + Y_j}{N_j} \left(1 - \frac{X_j + Y_j}{N_j}\right)} \quad (2,7)$$

er tilnærmet kjikvadratfordelt med 7 frihetsgrader når H_0 er riktig. H_0 forkastes når $W > c$, hvor c er $(1 - \epsilon)$ -fraktilen i kjikvadratfordelingen med 7 frihetsgrader, og testnivået blir tilnærmet lik ϵ .

Som eksempel skal jeg nå ta kommunetypene 4 og 6, de eneste uten vesentlig forskjell i fødselshyppigheten. Vi har her at $X_j = F_4(\underline{z}, z+4], 1960)$, $m_j = K_4(\underline{z}, z+4], 1960)$, $Y_j = F_6(\underline{z}, z+4], 1960)$ og $n_j = K_6(\underline{z}, z+4], 1960)$. Vi får da at

$W =$

$$\sum_z \frac{\left[\frac{F_4(z, 1960)}{K_4(z, 1960)} - \frac{F_6(z, 1960)}{K_6(z, 1960)} \right]^2}{\left[\frac{1}{K_4(z, 1960)} + \frac{1}{K_6(z, 1960)} \right] \frac{F_4(z, 1960) + F_6(z, 1960)}{K_4(z, 1960) + K_6(z, 1960)} \left[1 - \frac{F_4(z, 1960) + F_6(z, 1960)}{K_4(z, 1960) + K_6(z, 1960)} \right]}$$

(2,8)

hvor $z = 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45$.

(I (2,8) er $z = \underline{z}, z+4]$).

Her blir $W = 6,07$, og for $\epsilon = 0,01$ finner vi at $c = 18,5$. Herav får vi at det ikke er grunn til å anta at fødselshyppighetene ikke er de samme for kommunetype 4 som for kommunetype 6. Av denne grunn har jeg også valgt å slå sammen kommunetypene 4 og 6 i tabell 8.

3. Variasjoner i fødselshyppighetene over tiden

a. Perioden 1950 - 1960

For å kunne forutsi noe om hvordan fødselshyppighetene vil utvikle seg i årene framover bør en vite hvordan utviklingen har vært i de senere år, for om mulig ut fra dette å slutte noe om den framtidige utvikling. På grunn av den tidligere nevnte endring i utregningen av morens alder fra 1961 har jeg valgt først å se på endringen i fødselshyppighetene fra 1950 til 1960 og deretter å se på fødselshyppighetene etter 1960.

Når det gjelder endringen fra 1950 til 1960 har jeg sett på flere typer "fødselshyppigheter" for også å få et inntrykk av hva selve betraktningmåten har å si for resultatet. Først har jeg sett på antall levende fødte barn pr. 1 000 innbyggere i henholdsvis 1950 og 1960. I 1950 var antall levende fødte barn pr. 1 000 innbyggere 19,1, og i 1960 var tilsvarende tall 17,3, og herav får vi at forholdet mellom den totale fødselshyppigheten i 1960 og 1950 er 0,91.

Deretter har jeg sett på forholdet mellom antall levende fødte barn av kvinner i alderen 15 - 49 år og antall kvinner i alderen 15 - 49 år.

$$f(t) = 1\ 000 \frac{\sum_{y=15}^{49} F(y,t)}{\sum_{y=15}^{49} K(y,t)} \quad (3.a.1)$$

Vi har her at $f(1950) = 75,574$ og $f(1960) = 75,884$ og forholdet $f(1960)/f(1950) = 1,004$.

Til slutt har jeg regnet ut $f(\lceil z, z+4 \rceil, t)$ gitt ved (2,4) for $t_1 = 1960$ og for $t_2 = 1950$ og deretter forholdet

$$r = \frac{f(\lceil z, z+4 \rceil, t_1)}{f(\lceil z, z+4 \rceil, t_2)} = r(\lceil z, z+4 \rceil, t_2) \quad (3.a.2)$$

som vist i tabell 2.

Tabell 2. Levende fødte pr. 1 000 kvinner etter alder i 1950 og 1960 og endringene 1950 - 1960. Riket.

Aldersintervall	f(z,z+4,1950)	f(z,z+4 ,1960)	r ¹⁾
15 - 19	17,465	25,764	1,475
20 - 24	109,837	162,704	1,481
25 - 29	144,062	176,678	1,226
30 - 34	121,918	119,516	0,980
35 - 39	77,903	64,885	0,833
40 - 44	31,526	23,602	0,749
45 - 49	3,299	2,199	0,667

$$1) \quad r = \frac{f(z, z+4, 1960)}{f(z, z+4, 1950)}$$

Vi ser av tabell 2 at det har funnet sted en markert økning i fødsels-
hyppigheten i aldrene mellom 15 og 30 år, mens det for aldrene mellom 35 og
50 år har vært en markert nedgang i fødselshyppigheten. Tabell 2 viser altså
at det har funnet sted en sterk forskyvning av fødslene over til de yngste
aldersgruppene. La oss nå anta at vi har like mange kvinner i hvert av alders-
intervallene 15 - 19, 20 - 24,....., 45 - 49 år både i 1950 og i 1960. Til
sammenlikning har vi i tabell 3 antall kvinner i hvert aldersintervall i 1950
og i 1960.

Tabell 3. Kvinner 15 - 49 år i 1950 og 1960. Riket.

Alders- intervall	Tallet på kvinner		Prosent	
	1/12 - 1950	1/11- 1960	1/12-1950	1/11-1960
15 - 19	100 372	128 862	12,16	15,80
20 - 24	112 166	102 505	13,59	12,57
25 - 29	128 799	97 573	15,61	11,97
30 - 34	131 055	109 659	15,88	13,45
35 - 39	124 399	126 824	15,07	15,55
40 - 44	117 521	128 547	14,24	15,77
45 - 49	110 945	121 408	13,45	14,89
15 - 49	825 257	815 378	100,00	100,00

Dessuten vil vi forutsette at fødselshyppighetene i hvert aldersintervall er som i tabell 2. Vi kan så regne ut den gjennomsnittlige fødselshyppighet vi ville hatt for kvinner i alderen 15 - 49 år under denne forutsetning, og får da

$$h(t) = \frac{\sum_z f([z, z+4], t)}{7} ; z = 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45. \quad (3.a.3)$$

hvor $f([z, z+4], t)$ er gitt ved (2,4).

Vi får da:

$$h(1960) = 82,193$$

$$h(1950) = 72,287$$

og herav:

$$h(1960)/h(1950) = 1,137.$$

Dette tallet er også et estimat på forholdet mellom bruttoreproduksjonstallene. Av Statistisk årbok finnes dette forhold å være 1,140 (aldersgruppen 45 - 49 år er da ikke tatt med).

Alt i alt har vi nå at

$$I \quad \frac{\text{Antall levendefødte pr. 1 000 innbyggere i 1960}}{\text{Antall levendefødte pr. 1 000 innbyggere i 1950}} = 0,91$$

$$II \quad \frac{f(1960)}{f(1950)} = 1,004$$

$$III \quad \frac{h(1960)}{h(1950)} = 1,137$$

Vi ser av I at tallet på levende fødte sett i relasjon til antall innbyggere har vist en nedgang på 9 prosent. Dette kan skyldes en forskyvning i forholdet mellom antall fødedyktige kvinner og totalt antall innbyggere, f. eks. ved at folk lever lenger, og at dermed en større del av befolkningen tilhører de høyere aldersklasser. Nedgangen kan også skyldes en nedgang i fruktbarheten, men som II viser er antall levende fødte barn pr. 1 000 kvinner i alderen 15-49 år omtrent uendret fra 1950 til 1960. Sammenholder vi I og II får vi derfor at nedgangen i tallet på levendefødte pr. 1 000 innbyggere må skyldes en økning i den ikke-fødedyktige befolkning. Dette går også fram av tabell 3, idet tallet på kvinner 15 - 49 år var lavere i 1960 enn i 1950. Av tabell 2 framgår det at fødselshyppighetene innen de enkelte 5-års-aldersintervaller har endret seg betydelig fra 1950 til 1960, og likeledes framgår

det av tabell 3 at den relative fordeling av kvinnene på aldersintervaller er endret betydelig fra 1950 til 1960. Vi ser blant annet at to av aldersintervallene med relativt liten fødselshyppighet, 15 - 19 og 45 - 49 år, hadde relativt få av kvinnene mellom 15 og 49 år i 1950, henholdsvis 12,16 og 13,45 prosent. I 1960 derimot var det relativt få kvinner i alderen 20 - 24, 25 - 29 og 30 - 34 år, og det er i disse aldersintervallene at fødselshyppigheten er størst. Av dette, og av III, følger at vi har hatt en økning i fødselshyppighetene fra 1950 til 1960, og at nedgangen for aldersintervallene fra 30 år ikke oppveier den kraftige økningen i fødselshyppighetene for de yngre aldersintervaller. For å illustrere dette nærmere vil jeg regne ut hva fødselshyppigheten for aldersintervallet 15 - 49 år ville ha vært dersom fødselshyppighetene for de forskjellige aldersintervall var som i 1960, mens antall kvinner i aldersintervallene var som i 1950.

$$g(t_1, t_2) = \frac{\sum_z \left[f(\lfloor z, z+4 \rfloor, t_1) \cdot \sum_{y=z}^{z+4} K(y, t_2) \right]}{\sum_{y=15}^{49} K(y, t_2)} ;$$

$$z = 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45. \quad (3.a.4)$$

Vi får da:

$$g(1960, 1950) = 85,239$$

og

$$g(1960, 1950)/f(1950) = 1,128$$

Dette bekrefter antakelsen om en økning i fødselshyppighetene fra 1950 til 1960.

Vi skal så se på utviklingen i fødselshyppighetene fra 1950 til 1960 når vi skiller mellom byer og bygder. Vi har da analogt med tidligere at

$$r_j = \frac{f_j(\lfloor z, z+4 \rfloor, t_1)}{f_j(\lfloor z, z+4 \rfloor, t_2)} = r_j(\lfloor z, z+4 \rfloor, t_1, t_2) \quad (3.a.5)$$

hvor $j = 1$ for byer og $j = 2$ for bygder.

Tabell 4. Levendefødte pr. 1 000 kvinner i byer og bygder 1950 og 1960 og endringene 1950 - 1960.

Alders- intervall	Byer		Bygder		r_1	r_2
	$f_1(\overline{[z, z+4]}, 1950)$	$f_1(\overline{[z, z+4]}, 1960)$	$f_2(\overline{[z, z+4]}, 1950)$	$f_2(\overline{[z, z+4]}, 1960)$		
15 - 19	14,900	22,071	18,503	27,599	1,481	1,492
20 - 24	77,329	118,257	127,593	189,626	1,529	1,486
25 - 29	116,522	151,333	159,339	189,540	1,299	1,190
30 - 34	97,487	104,529	135,542	126,878	1,072	0,936
35 - 39	56,393	49,933	90,354	72,517	0,885	0,803
40 - 44	18,063	14,340	39,669	28,588	0,794	0,721
45 - 49	1,713	1,062	4,334	2,864	0,620	0,661

Av tabell 4 ser vi at den samme tendensen går igjen både for byer og bygder, nemlig sterk økning i fødselshyppighetene for kvinner under 30 år, men nedgang i fødselshyppighetene for kvinner over 35 år. Når vi ser bort fra de aller yngste og de eldste blant de fødedyktige kvinnene, ser vi at $r_1 > r_2$. Selvom fødselshyppighetene i bygdene fortsatt er tildels mye større enn tilsvarende hyppigheter i byene, bidro utviklingen 1950 - 1960 i en viss grad til å minske den store forskjellen i fødselshyppighetene. I 1950 var f.eks. forholdet mellom fødselshyppigheten i bygder og byer 1,39 for aldersintervallet 30 - 34 år, mens samme forhold i 1960 var redusert til 1,21.

b. Etter 1960

Fra 1961 er morens alder y lik morens alder i fylte år ved fødselen, mot tidligere differansen mellom året for fødselen og året for morens fødsel. En kvinne som etter den nye registreringsmåten har alder y , ville etter den gamle registreringsmåten hatt alder y eller $(y + 1)$. Da vårt utgangsmateriale er 1960, som er det året vi har de beste opplysninger for, er alle fødselshyppigheter for 1960 omregnet til å gjelde alder i fylte år. Dette er gjort ved interpolasjon mellom de gamle fødselshyppigheter for alder y og $(y + 1)$, og de framkomne fødselshyppigheter er deretter utjamnet ved bruk av følgende formel for mekanisk glatting:

$$LX_t = \frac{1}{21} \left[-2X_{t-3} + 3X_{t-2} + 6X_{t-1} + 7X_t + 6X_{t+1} + 3X_{t+2} - 2X_{t+3} \right] \quad (3.b.1)$$

De fødselshyppigheter vi da fikk, og som er gitt i tabell 8, er deretter brukt til å regne ut fødselstallet i 1960 og viste seg å gi god overensstemmelse med de virkelige tall.

Da det tildels er store variasjoner i fordelingen av kvinner på de enkelte aldersår, kan dette gi seg utslag i tilsvarende variasjoner i fødselshyppighetene for 5-årige aldersgrupper - $f([z, z+4], t)$. Jeg har derfor også behandlet fødselshyppighetene for hver alder - $f(y, t)$. For først å vise hvordan variasjonen i antall kvinner på hvert aldersår kan virke inn på fødselshyppighetene i 5-årige aldersgrupper, har jeg tatt for meg aldersintervallet 15 - 19 år. Jeg har her brukt de glattede fødselshyppighetene - $f^x(y, t)$, og antatt at $f^x(y, t) = f^x(y)$. Jeg har så regnet ut

$$h^x([z, z+4], t) = h^x(z, z+4) = \frac{\sum_{y=z}^{z+4} f^x(y)}{5} \quad (3.b.2)$$

og

$$f^x([z, z+4], t) = \frac{\sum_{y=z}^{z+4} f^x(y) \cdot K(y, t)}{\sum_{y=z}^{z+4} K(y, t)} \quad (3.b.3)$$

Her er $h^x([z, z+4], t) = h^x(z, z+4)$ fødselshyppigheten i det 5-årige aldersintervall $[z, z+4]$ når fødselshyppighetene $f^x(y)$ for de enkelte aldre er som vist i tabell 8, og vi dessuten forutsetter like stort antall kvinner på hvert aldersår. Tilsvarende er $f^x([z, z+4], t)$ fødselshyppighetene for det 5-årige aldersintervall $[z, z+4]$ i år t , når $f^x(y)$ er som vist i tabell 8, og $K(y, t)$ er antall kvinner i alder y i år t er gitt i vedlegg A.

Dessuten har jeg til sammenlikning i tabell 5 tatt med antall fødte pr. 1 000 kvinner i aldersintervallet 15 - 19 år, $g^x(z, t)$, etter de årlige beregninger i "Folkemengdens bevegelse".

Tabell 5. Levende fødte pr. 1 000 kvinner i alder 15 - 19 år, beregnede og virkelige.

	$h^x(z, z+4)$	$f^x([z, z+4], t)$	$g^x([z, z+4], t)$
1960	38,80	34,34	-
1961	38,80	34,77	35,2
1962	38,80	35,64	35,8
1963	38,80	37,63	37,3
1964	38,80	39,18	39,6
1965	38,80	40,44	-
1966	38,80	40,13	-
1967	38,80	39,47	-
1968	38,80	38,72	-
1969	38,80	38,48	-
1970	38,80	38,17	-

Ved utregningen av tabell 5 har jeg brukt $f^x(y) = f^x(y, 1960)$ som gitt i tabell 8. Tabell 5 viser at selv om fødselshyppighetene for hver alder er konstant over tiden, kan likevel fødselshyppighetene for 5-årige aldersgrupper variere svært mye, f.eks. for aldersintervallet 15 - 19 år fra 34,34 i 1960 til 40,44 i 1965, en økning på hele 17,8 prosent. Vi ser da at økningen i fødselshyppigheten for aldersintervallet 15 - 19 år, som framgår av Folkemengdens bevegelse 1964, ikke behøver bety noen økning i fødselshyppighetene for hver av aldrene 15, 16,....., 19 år.

Tabell 6 viser fordelingen på de enkelte aldersår av kvinner i aldersintervallet 15 - 19 år.

Tabell 6. Kvinner i aldersintervallet 15 - 19 år fordelt på enkelte aldersår.

Alder	1960		1965		1970	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
15	30 103	23,36	29 375	19,07	29 884	20,33
16	28 722	22,29	29 384	19,07	29 547	20,10
17	25 239	19,59	30 479	19,79	30 005	20,41
18	23 851	18,51	31 757	20,62	29 188	19,85
19	20 947	16,25	33 044	21,45	28 387	19,31
15 - 19	128 862	100,00	154 039	100,00	147 011	100,00

Vi ser at mens det i 1960 var en overvekt av kvinner i alderen 15 - 16 år, så var forholdet totalt forandret i 1965, da det var en overvekt av kvinner i alderen 18 - 19 år. Da 15 - 16-åringene får svært få barn i forhold til 18 - 19-åringene, vil fødselshyppigheten for aldersintervallet 15 - 19 år kunne variere svært mye. Årene 1960 - 1970 selv om fødselshyppighetene for hvert aldersår er konstant i denne perioden. Dette ser en også av tabell 5.

I tabell 7 er vist fødselshyppighetene for de enkelte aldrer for årene 1962, 1963 og 1964, dessuten

$$\bar{f}(y) = \frac{1}{3} [f(y, 1962) + f(y, 1963) + f(y, 1964)] \quad (3.b.4)$$

og differansen $\bar{f}(y) - f^x(y)$, der $f^x(y)$ er de tilsvarende fødselshyppigheter for 1960.

Tabell 7. Levende fødte pr. 1 000 kvinner etter alder i årene 1962 - 1964 sammenliknet med 1960.

Alder	$f(y,1962)$	$f(y,1963)$	$f(y,1964)$	$\bar{f}(y)$	$\bar{f}(y) - \bar{f}^x(y,1960)$
15	0,8	0,9	0,6	0,8	0,6
16	6,1	5,9	6,4	6,1	- 2,1
17	26,1	25,5	27,0	26,2	- 2,4
18	57,0	59,4	58,5	58,3	- 1,5
19	102,0	98,1	103,2	101,1	3,9
20	131,3	135,0	136,6	134,3	0,2
21	167,8	162,5	166,2	165,5	1,5
22	188,1	187,6	178,2	184,6	0,9
23	197,4	195,0	200,0	197,5	1,9
24	195,4	197,0	206,8	199,7	1,2
25	191,2	197,7	201,2	196,7	1,7
26	184,8	189,2	190,7	188,2	0,5
27	177,6	173,1	179,1	176,6	- 1,0
28	162,5	160,3	171,7	164,8	- 1,2
29	155,9	151,8	155,2	154,3	0,5
30	141,8	141,5	141,2	141,5	0,7
31	125,3	128,3	128,3	127,3	0,0
32	111,2	114,4	115,1	113,6	- 0,3
33	97,7	100,5	102,9	100,4	- 0,7
34	86,9	90,6	91,8	89,8	0,5
35	81,1	76,3	77,7	78,4	0,2
36	67,3	69,7	66,8	67,9	0,0
37	57,8	59,4	56,9	58,0	- 0,4
38	49,1	51,5	48,1	49,6	0,2
39	38,8	40,5	43,1	40,8	- 0,1
40	34,6	31,2	32,8	32,9	0,1
41	24,1	26,6	24,1	24,9	- 0,1
42	17,3	16,9	19,3	17,8	- 0,3
43	13,3	9,9	11,6	11,6	- 0,5
44	7,3	7,3	6,8	7,1	- 0,3
45	3,8	3,4	3,3	3,5	- 0,6
46	2,3	1,4	2,0	1,9	- 0,1
47	0,4	1,1	0,8	0,8	0,0
48	0,2	0,2	0,3	0,2	- 0,1
49	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0

Av tabell 7 framgår det at i årene 1962 - 1964 har det ikke vært noen utpreget tendens verken til økning eller nedgang i fødselshyppighetene for de enkelte aldrer.

Jeg har regnet ut gjennomsnittet av fødselshyppighetene i 1962, 1963 og 1964, $\bar{f}(y)$, og sammenliknet dette med de glattede fødselshyppigheter for

1960, $f^X(y)$, og som det framgår av tabell 7, stemmer $\bar{f}(y)$ og $f^X(y)$ godt overens for alle verdier av y . Fødselshyppighetene $f(y,t)$ er ikke glattet, og vi ser at for hver enkelt alder kan det være stor variasjon fra år til år, men gjennomsnittet stemmer godt overens med $f^X(y)$.

Sammenholder vi resultatene i tabell 7 med endringen i fødselshyppighetene fra 1950 til 1960, ser vi at det hittil ikke er noe som tyder på at fødselshyppighetene i årene framover vil endre seg like hurtig som fra 1950 til 1960. Når det gjelder endringer i forholdet mellom fødselshyppighetene for de forskjellige kommunetyper, har vi derimot svært små muligheter for å antyde noe sikkert. Det vi vet er at fra 1950 til 1960 var det en liten utjamning i forskjellene i fødselshyppighetene for byer og bygder, men om dette er en tendens som gjelder mellom alle kommunetyper, vet vi ikke noe om.

Tabell 8. Levende fødte pr. 1 000 kvinner etter alder i 1960. Riket og kommunetyper.

Alder	Riket	Kommunetype:1)				
		1	2	3	5	4 og 6
15	0,2	1,0	0,3	1,9	0,0	0,0
16	8,2	7,7	8,3	10,7	9,9	8,4
17	28,6	22,9	29,4	31,9	35,8	32,6
18	59,8	44,9	62,6	68,3	76,6	71,6
19	97,2	69,0	101,9	114,0	125,8	119,4
20	134,1	94,1	140,8	159,9	173,2	165,4
21	164,0	117,0	171,0	195,0	209,8	200,0
22	183,7	135,5	189,5	213,0	229,9	219,7
23	195,6	151,0	200,5	217,6	237,1	228,8
24	198,5	160,4	203,2	213,4	232,7	227,0
25	195,0	162,7	199,8	203,4	221,9	217,6
26	187,7	160,8	192,9	191,3	210,4	204,5
27	177,6	155,0	182,3	178,3	199,8	190,0
28	166,0	146,2	169,5	164,9	191,0	176,6
29	153,8	136,1	155,8	151,7	182,7	165,1
30	140,8	124,7	141,0	137,0	171,3	153,1
31	127,3	112,7	126,5	120,9	156,1	139,5
32	113,9	99,3	112,3	104,5	138,9	125,1
33	101,1	85,9	99,6	90,0	123,0	111,5
34	89,3	73,1	88,0	77,5	109,5	99,1
35	78,2	61,7	76,9	66,8	97,9	87,9
36	67,9	52,0	66,4	57,3	87,5	77,9
37	58,4	43,7	56,3	48,6	77,6	68,2
38	49,4	36,0	46,7	40,6	68,3	58,8
39	40,9	28,6	37,7	33,2	59,9	49,7
40	32,8	21,8	29,3	26,6	51,4	40,8
41	25,0	15,7	21,7	20,5	42,1	32,1
42	18,1	10,8	15,5	15,4	32,8	24,4
43	12,1	7,0	10,4	10,9	23,2	17,2
44	7,4	4,2	6,8	7,2	14,7	10,9
45	4,1	2,3	4,2	4,4	8,1	6,0
46	2,0	1,1	2,4	2,5	3,8	2,8
47	0,8	0,5	1,3	1,2	1,3	1,0
48	0,3	0,2	0,6	0,6	0,4	0,4
49	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1

1) Kommunetype - se tabell 1.

4. Fødselshyppighetenes variasjoner med morens alder

Tabell 8 viser de omregnede glattede fødselshyppigheter i 1960 for riket som helhet og for de forskjellige kommunetyper, unntatt 4 og 6 som er regnet sammen. I diagram 1 er vist kurver over fødselshyppighetene for riket, for kommunetype 1 som har laveste fødselshyppighet for alle aldrer fra 16 - 48 år, og for kommunetype 5 som har høyeste fødselshyppighet for alle aldrer fra 17 - 47 år. Av tabell 8 ser vi at for riket har vi høyeste fødselshyppighet for alder $y = 24$ år med 198,5 levende fødte pr. 1 000 kvinner, for kommunetype 1 har vi den høyeste fødselshyppighet for $y = 25$ år med 162,7 levende fødte pr. 1 000 kvinner, for kommunetype 2 $y = 24$ år med 203,2, og for kommunetypene 3, 5 og 4 og 6 har vi den høyeste fødselshyppighet for $y = 23$ år, med henholdsvis 217,6 237,1 og 228,8 levende fødte pr. 1 000 kvinner.

5. Beregning av framtidig fødselstall

Hvis vi antar at fødselshyppighetene framover vil holde seg omtrent som i 1960, får vi at fødselstallene for riket vil bli omtrent som tabell 9 viser.

Tabell 9. Fødselstallet i årene 1961 - 1965 og alternative prognoser for 1961-1970.

År	Virkelig fødselstall	$F^X(t)$	Forrige prognose	Avvik fra virkelige fødselstall i prosent	
				$F^X(t)$	Forrige progn.
1961	62 555	62 087	62 200	0,748	0,568
1962	62 254	62 607	61 100	0,567	1,854
1963	63 290	63 544	62 400	0,401	1,406
1964	65 570	64 864	63 000	1,077	3,919
1965	65 296 ¹⁾	66 482	64 000	1,816	1,985
1966		68 275	65 100		
1967		70 124	66 700		
1968		71 907	68 300		
1969		73 596	69 700		
1970		75 160	71 100		

1) Foreløpig tall.

I tabell 9 er tatt inn de beregnede fødselstall etter den prognose som ble utført for Finansdepartementet til Langtidsprogrammet 1961 -65. Dessuten har vi beregnet

$$F^x(t) = \sum_{y=15}^{49} f^x(y)K(y,t) \quad (4.1)$$

hvor $f^x(y)$ er gitt i tabell 8, og $K(y,t)$ er gitt i vedlegg A. Tabell 9 viser dessuten hvor mye $F^x(t)$ og forrige prognose avviker fra de virkelige fødselstall for årene 1961 - 1965. Foreløpig er det bare for 1961 at forrige prognose gir best resultat, og vi ser også at den forrige prognose hvert år har gitt for små fødselstall, mens $F^x(t)$ derimot noen ganger har gitt for høyt, andre ganger for lavt fødselstall.

Vi ser at hvis fødselshyppighetene for riket vedblir å være som i 1960, så vil fødselstallet framover stige raskere enn forrige prognose antyder. Årsaken til den raske stigning er den store økning i antall kvinner i alderen 20 - 29 år, den alderen hvor fødselshyppighetene er størst. I 1960 var det 200 078 kvinner i alderen 20 - 29 år, i 1965 var det 230 881 kvinner, og i 1970 vil det være 282 072 kvinner i alderen 20 - 29 år.

Det totale fødselstallet for årene 1961 - 1965 var 318 965, for samme periode har vi

$$\sum_{t=1961}^{1965} F^x(t) = 319\,584,$$

og for forrige prognose 312 700. Avviket fra de virkelige tall i løpet av 5-årsperioden blir da 0,194 prosent for $\sum F^x(t)$ og 1,964 prosent for tallene fra forrige prognose. Dette viser at $f^x(y)$ i alle fall for årene 1961 - 1965 har gitt god overensstemmelse med de virkelige tall.

Vedlegg A.

Kvinner pr. 1/11 1960 og beregnet antall kvinner pr. 1/11 1961-1970. Riket.

Alder	1960	1961	1962	1963	1964	1965
15	30 103	33 088	31 788	30 499	29 394	29 375
16	28 722	30 093	33 077	31 777	30 489	29 384
17	25 239	28 713	30 083	33 066	31 767	30 479
18	23 851	25 231	28 704	30 073	33 055	31 757
19	20 947	23 843	25 223	28 695	30 063	33 044
20	22 018	20 940	23 835	25 214	28 685	30 053
21	21 172	22 008	20 932	23 826	25 204	28 674
22	20 635	21 163	21 998	20 923	23 816	25 193
23	19 648	20 625	21 153	21 987	20 913	23 805
24	19 032	19 639	20 615	21 143	21 976	20 903
25	18 916	19 023	19 630	20 605	21 133	21 966
26	18 723	18 907	19 014	19 620	20 595	21 123
27	18 909	18 713	18 897	19 004	19 609	20 584
28	20 281	18 899	18 702	18 886	18 993	19 598
29	20 744	20 269	18 888	18 691	18 875	18 982
30	21 299	20 731	20 256	18 876	18 679	18 863
31	21 302	21 285	20 717	20 242	18 863	18 666
32	21 908	21 287	21 270	20 702	20 227	18 849
33	21 948	21 891	21 271	21 254	20 686	20 211
34	23 202	21 930	21 873	21 253	21 236	20 669
35	23 410	23 180	21 909	21 852	21 233	21 216
36	24 634	23 385	23 155	21 886	21 829	21 210
37	25 725	24 607	23 359	23 130	21 862	21 805
38	26 578	25 696	24 579	23 333	23 104	21 838
39	26 477	26 547	25 666	24 550	23 305	23 077
40	29 141	26 442	26 512	25 632	24 517	23 274
41	23 308	29 098	26 403	26 473	25 594	24 481
42	25 809	23 271	29 052	26 361	26 431	25 554
43	25 384	25 766	23 232	29 003	26 317	26 387
44	24 905	25 339	25 720	23 191	28 951	26 270
45	24 432	24 857	25 291	25 671	23 147	28 896
46	24 509	24 380	24 805	25 238	25 617	23 098
47	24 485	24 449	24 320	24 744	25 176	25 554
48	24 546	24 416	24 380	24 251	24 674	25 105
49	23 436	24 470	24 340	24 304	24 176	24 597

Vedlegg A (Forts.)

Alder	1966	1967	1968	1969	1970
15	28 424	29 216	30 025	29 557	29 884
16	29 365	28 414	29 206	30 015	29 547
17	29 375	29 356	28 405	29 197	30 005
18	30 469	29 366	29 347	28 396	29 188
19	31 747	30 459	29 357	29 338	28 387
20	33 033	31 736	30 449	29 347	29 328
21	30 043	33 020	31 724	30 437	29 336
22	28 661	30 030	33 005	31 710	30 424
23	25 181	28 647	30 016	32 989	31 695
24	23 794	25 169	28 633	30 002	32 973
25	20 893	23 783	25 157	28 620	29 988
26	21 955	20 883	23 771	25 145	28 606
27	21 112	21 943	20 872	23 758	25 131
28	20 572	21 100	21 930	20 860	23 744
29	19 586	20 560	21 087	21 917	20 847
30	18 970	19 574	20 547	21 074	21 903
31	18 850	18 957	19 561	20 533	21 060
32	18 653	18 836	18 943	19 547	20 518
33	18 834	18 639	18 821	18 928	19 532
34	20 194	18 818	18 624	18 805	18 912
35	20 650	20 175	18 800	18 606	18 787
36	21 194	20 628	20 154	18 780	18 586
37	21 187	21 171	20 605	20 132	18 759
38	21 781	21 163	21 147	20 582	20 109
39	21 812	21 755	21 138	21 122	20 558
40	23 046	21 783	21 726	21 110	21 094
41	23 240	23 012	21 751	21 694	21 079
42	24 442	23 203	22 976	21 717	21 660
43	25 511	24 401	23 164	22 937	21 681
44	26 340	25 466	24 358	23 123	22 896
45	26 220	26 290	25 417	24 311	23 079
46	28 835	26 165	26 235	25 363	24 260
47	23 041	28 764	26 101	26 170	25 301
48	25 482	22 976	28 683	26 027	26 096
49	25 027	25 403	22 905	28 594	25 946

Vedlegg B

Levende fødte etter morens alder 1962 - 1964. Riket.

Morens alder	1962	1963	1964
15	24	26	17
16	203	187	196
17	785	844	857
18	1 636	1 786	1 934
19	2 573	2 816	3 101
20	3 130	3 405	3 919
21	3 512	3 872	4 190
22	4 138	3 926	4 243
23	4 175	4 288	4 182
24	4 028	4 165	4 544
25	3 753	4 073	4 252
26	3 514	3 713	3 927
27	3 356	3 290	3 512
28	3 040	3 028	3 262
29	2 944	2 838	2 930
30	2 873	2 671	2 637
31	2 596	2 597	2 420
32	2 366	2 369	2 329
33	2 078	2 135	2 129
34	1 901	1 926	1 949
35	1 776	1 668	1 650
36	1 559	1 525	1 458
37	1 350	1 373	1 244
38	1 206	1 201	1 111
39	996	995	1 004
40	918	800	803
41	635	703	616
42	504	445	495
43	310	287	305
44	188	170	196
45	96	88	77
46	56	36	50
47	9	26	20
48	5	5	8
49	3	2	1

Vedlegg C.

Levende fødte etter morens alder 1960. Riket og kommunetyper.

Morens alder	Riket	Kommunetyper:					
		1	2	3	4	5	6
14	1						1
15	11	4		1	1	1	4
16	70	26	12	8	1	8	15
17	369	117	56	25	17	38	116
18	1 081	301	158	59	47	147	369
19	1 789	496	275	105	108	195	610
20	2 649	720	449	137	158	314	871
21	3 211	869	522	187	180	373	1 080
22	3 573	939	611	208	199	392	1 224
23	3 608	1 033	622	198	167	402	1 186
24	3 637	1 010	621	180	197	375	1 254
25	3 581	1 004	658	185	198	361	1 175
26	3 481	994	634	184	181	377	1 111
27	3 424	1 011	577	195	153	375	1 113
28	3 502	1 014	675	179	166	375	1 093
29	3 251	948	574	180	156	361	1 032
30	3 049	913	517	148	164	350	957
31	2 760	809	505	144	105	294	903
32	2 714	774	462	135	145	264	934
33	2 298	653	397	99	120	279	750
34	2 285	627	381	124	116	269	768
35	1 970	522	314	100	95	246	693
36	1 806	492	304	85	80	240	605
37	1 713	440	262	89	81	222	619
38	1 496	380	219	70	82	200	545
39	1 244	306	200	46	71	166	455
40	1 144	252	170	58	45	202	417
41	718	155	89	38	31	115	290
42	552	122	64	17	29	108	212
43	380	84	52	19	18	70	137
44	240	33	35	8	11	40	113
45	141	24	19	5	3	32	58
46	66	18	11	5	3	8	21
47	35	4	4	3	2	8	14
48	20	1	5	2	2	3	7
49	5		2				3
50	1						1

1 = Byer. 2 = Forstadskommuner. 3 = Tett bebygde industrikommuner. 4 = Andre tett bebygde kommuner. 5 = Jordbruks-, skogbruks- og fiskerikommuner. 6 = Andre spredt bebygde kommuner.

Vedlegg D.

Kvinner pr. 1/11 1960 etter alder. Kommunetyper.

Alder	Kommunetype:					
	1	2	3	4	5	6
15	8 930	4 221	1 649	1 369	3 936	9 997
16	9 042	4 158	1 574	1 278	3 359	9 311
17	8 404	3 633	1 275	1 153	2 811	7 962
18	8 555	3 524	1 209	1 071	2 344	7 147
19	7 883	3 133	965	971	1 926	6 123
20	8 646	3 416	1 076	929	1 983	5 966
21	8 219	3 352	1 020	913	1 908	5 734
22	7 800	3 391	990	873	1 756	5 835
23	7 188	3 274	948	892	1 763	5 583
24	6 803	3 239	924	880	1 688	5 499
25	6 485	3 377	950	872	1 727	5 505
26	6 339	3 320	957	884	1 744	5 478
27	6 338	3 239	1 003	847	1 823	5 659
28	6 805	3 654	1 093	876	1 845	6 008
29	6 880	3 619	1 154	958	1 918	6 215
30	7 133	3 748	1 141	964	1 944	6 368
31	6 992	3 866	1 079	923	1 906	6 436
32	7 182	3 825	1 229	995	2 031	6 646
33	7 179	3 793	1 221	950	2 138	6 665
34	7 636	3 890	1 258	1 020	2 298	7 100
35	7 829	3 838	1 276	949	2 288	7 193
36	8 210	4 175	1 342	1 061	2 401	7 445
37	8 667	4 080	1 436	1 070	2 615	7 956
38	9 021	4 333	1 425	1 019	2 688	8 091
39	9 163	4 206	1 402	1 056	2 567	8 072
40	10 120	4 497	1 569	1 126	3 092	8 716
41	8 388	3 486	1 292	936	2 482	7 082
42	9 114	3 931	1 352	1 091	2 662	7 771
43	8 876	3 797	1 321	1 014	2 748	7 628
44	8 854	3 503	1 306	1 009	2 593	7 620
45	8 770	3 488	1 282	921	2 600	7 370
46	8 849	3 534	1 255	1 020	2 627	7 224
47	8 961	3 476	1 228	959	2 577	7 325
48	8 918	3 345	1 276	986	2 637	7 252
49	8 991	3 260	1 128	899	2 526	6 998

Fødselshyppigheter i 1960

Levende-
fødte pr.
1 000 kvinner

